

האילוהו נחמנו וזהא הוא דאמרין דסברי ר"ג ור"א דמסקין את כולה הא יאל לדעת אפילו אינו מודו דלי לאשמועינן כח דר"ג ור"א דאסרי נקט האילוהו והלא כחא דהיתרא עדיף טפי בכל דוכחא וגם הרמב"ן ז"ל כתב דכדברי רבינו והרשב"א ז"ל הקשה עליהם מה"ש שם אמר שמואל יאל לדעת אין לו אלא ד' אמות והקשו פשיטא השתא מי שהוילאוהו נכרים אין לו אלא ארבע אמות יאל לדעת מבעיה ואם כדבריהם ז"ל מאי קושית דילמא אין לו ארבע אמות לעולם קאמר ואפילו נחמנו דדיר וסבר דחמיר ספי יאל לדעת ממי שהוילאוהו נכרים. ואני אומר אין זו קושית דהא שמואל כי קאמר אין לו אלא ארבע אמות לא משמע מינה אס הוא דדיר וסבר מה יהיה דיעו ושמואל לישנא דמתניתין דקאני במי שהוילאוהו

פכ"ח א כל בית דירה שיוצא מן המדינה וכו'. כתב ה"ה על דברי הרשב"א שהוא תמיה למה אמרו אין צורגין בבבל וכו'. ואני אומר דלנכחי דידן בגמרא יתחא להרשב"א דמסיים בה ולא בשאר ארצות משום דשכיחי גנבי והיהו דרייתא דזכורגין איכא לאוקמה באתרא דלא שכיחי גנבי. היתה

דומין זה לזה כי מי שאלא לדעת ועשו לו מחיצה בשבת או שהותר בבני ארס שלא לדעת או נכרים עשו לו הרי הוא חוזר להחומה אפילו כמה מפני ששבת בה בין השמשות אבל אם שבת בבקעה שהיא שלשה אלפים אמה והקיפוה נכרים כולה אינו מהלך בה אלא אלפים אמה לפי שלא שבת באויר מחיצות מצדד יום, עכ"ל:

לתחומו וכיון שיכנס הרי הוא כאילו לא יצא: **מן כל** *מי שאין לו לוו ממקומו אלא בתוך ארבע אמות אם נצרך לנקביו הרי זה יוצא ומרחיק ונפנה וחוזר למקומו. *ואם נכנס למקצת תחום שיצא ממנו בעת שיתרחק להפנות הואיל ונכנס יכנס וכאילו לא יצא. והוא שלא יצא בתחלה לדעת אבל אם יצא לדעת אף על פי שנכנס אין לו אלא ארבע אמות: **מן כל**

במי שיצא ברשות בית דין כגון העדים שבאו להעיד על ראיית הלבנה וכיוצא בהן ממי שמותר לו לצאת לדבר מצוה יש לו אלפים אמה לכל רוח באותו מקום שהגיע לו. ואם הגיע למדינה הרי הוא כאנשי העיר ויש לו אלפים אמה לכל רוח חוץ למדינה: **יז** היה יוצא ברשות ואמר לו והוא הולך בדרך כבר נעשית המצוה שיצאת לעשות יש לו ממקומו אלפים אמה לכל רוח. ואם היה מקצת תחום שיצא ממנו ברשות מובלע בתוך אלפים אמה שיש לו ממקומו הרי זה חוזר למקומו וכאילו לא יצא. יוכל היוצאין להציל נפשות ישראל מיד עובדי כוכבים ומזלות או מן הנהר. או מן המפולת יש להם אלפים אמה לכל רוח ממקום שהצילו בו. ואם היתה יד העובדי כוכבים ומזלות תקיפה והיו מפחדים לשבות במקום שהצילו בו הרי אלו חוזרין בשבת למקומן ובבלי זיגין:

פרק שמנה ועשרים

א כל בית דירה שהוא יוצא מן המדינה אם היה בינו ובין המדינה ישיבעים אמה ושני שלישי

א טור ס' חו סמ"ג שם: ב טור וסמ"ג שם: ג שם: ד טור ס' שם סמ"ג שם:

לדעת וכן פירשו ז"ל וכת"ש רבינו שאם צווא לדעת כבר נחבאר למעלה שאפילו החזירוהו נכרים אין לו אלא ד"א ומוכרח הוא: **מז כל** מי שיוצא ברשות וכו'. בר"ה (דף כ"ג) משנה פ' אס אינן מכירין גבי עדים שהיו באין בעדות הלבנה מחוץ לתחום בראשונה לא היו זזין משם כל היום התקין ר"ג הזקן שהיה מהלכין אלפים אמה לכל רוח ולא אלו בלבד אלא אף חממה הבאה לילד והבא להציל מן הגוים ומן הנהר ומן הדליקה ומן המפולת הרי אלו כאנשי העיר ויש להם אלפים אמה לכל רוח והבאה פ' מי שהוילאוהו (דף מ"ה) וזכר רבינו שמה שאמרו הרי אלו כאנשי העיר ר"ל שאין העיר נחשבת להם לנלוס והענין שכוין שהלכו ברשות הרי המקום שהגיעו לו כאילו קמו בו שבתה בין השמשות ודבר ברור הוא:

יז היה יוצא ברשות וכו'. במי שהוילאוהו (דף מ"ד): משנה מי שאלא ברשות ואמר לו כבר נעשה מעשה יש לו אלפים אמה לכל רוח אם היה בתוך התחום כאילו לא יאל, ופירש רב שימי בר חייה ה"ק אס היו תחומין שנחנו לו חממים מובלעים בתוך תחומו שלו כאילו לא יאל מתחומו ויש שם אוקימתא אחרת וזו נפסקה בהלכות: כל היוצאין להציל נפשות וכו'. כבר נחבאר זה למעלה בקדמו. ומ"ש ואם היתה יד עובדי כוכבים ומזלות וכו'. שם במי שהוילאוהו (דף מ"ה) משנה ונחמא מפורש כן:

פכ"ח א כל בית דירה שיוצא מן המדינה וכו'. מדברי רבינו שכתב כאן ושכתב למטה מבוחר שדעתו שאין טוחין קרפף לעיר אחת כלומר שאם אין שם בית דירה חוץ שבעים

מגדל עז

מי שאלא חוץ לתחום עד וחוזר למקומו: כתב הראב"ד ז"ל איך הוא מערכב העניינים וכו' עד באויר מחיצות מבע"י עכ"ל: ואני אומר אין כאן צלצול כלל אלא מיתרא פשוטה היא דגרסינן ריש ס' מי שהוילאוהו א"ר אמר שמואל שבת בבקעה והקיפוה נכרים מחיצה בשבת מהלך אלפים אמה ומטלטל כולה ע"י זריקה ורב הונא אמר מהלך אלפים אמה ומטלטל כד' אמות ופירש רש"י ז"ל בפירש ארוך כדברי ר"מ ז"ל דמיייר כשהוקשה לדירה דאי לאו הכי יתר מבית כהמים לא משתריא לעולם ומהלך בה אלפים דלא מהני ליה ספק מחיצות לדירה כד' אמות דכי אמרינן כל הבית כד' אמות היינו איכא דשבת באויר מחיצות מצדד יום אבל הכא דבשבת שבתה לא הוו מחיצות לא ואפילו לר"ג דאמר שהוילאוהו

נכרים ומתנוסו דדיר וסבר אע"ג דלא שבת באויר מחיצות נעשית לו כד' אמות והקלו חממים אלו ליהוין לו היקף מחיצות כד' אמות אלא"כ שבת באויר דהא רב הונא ורב חייה בר רב תלמידי דרב הוו ואמר רב הלכך כר"ג דדיר וסבר מהלך את כולה וכו' ור"א ור"ב דכדברי רבינו והרשב"א ז"ל הקשה עליהם מה"ש שם אמר שמואל יאל לדעת אין לו אלא ד' אמות והקשו פשיטא השתא מי שהוילאוהו נכרים אין לו אלא ארבע אמות יאל לדעת מבעיה ואם כדבריהם ז"ל מאי קושית דילמא אין לו ארבע אמות לעולם קאמר ואפילו נחמנו דדיר וסבר דחמיר ספי יאל לדעת ממי שהוילאוהו נכרים. ואני אומר אין זו קושית דהא שמואל כי קאמר אין לו אלא ארבע אמות לא משמע מינה אס הוא דדיר וסבר מה יהיה דיעו ושמואל לישנא דמתניתין דקאני במי שהוילאוהו

היקף מחיצות כד' אמות אלא"כ שבת באויר דהא רב הונא ורב חייה בר רב תלמידי דרב הוו ואמר רב הלכך כר"ג דדיר וסבר מהלך את כולה וכו' ור"א ור"ב דכדברי רבינו והרשב"א ז"ל הקשה עליהם מה"ש שם אמר שמואל יאל לדעת אין לו אלא ד' אמות והקשו פשיטא השתא מי שהוילאוהו נכרים אין לו אלא ארבע אמות יאל לדעת מבעיה ואם כדבריהם ז"ל מאי קושית דילמא אין לו ארבע אמות לעולם קאמר ואפילו נחמנו דדיר וסבר דחמיר ספי יאל לדעת ממי שהוילאוהו נכרים. ואני אומר אין זו קושית דהא שמואל כי קאמר אין לו אלא ארבע אמות לא משמע מינה אס הוא דדיר וסבר מה יהיה דיעו ושמואל לישנא דמתניתין דקאני במי שהוילאוהו

נכרים ומתנוסו דדיר וסבר אע"ג דלא שבת באויר מחיצות נעשית לו כד' אמות והקלו חממים אלו ליהוין לו היקף מחיצות כד' אמות אלא"כ שבת באויר דהא רב הונא ורב חייה בר רב תלמידי דרב הוו ואמר רב הלכך כר"ג דדיר וסבר מהלך את כולה וכו' ור"א ור"ב דכדברי רבינו והרשב"א ז"ל הקשה עליהם מה"ש שם אמר שמואל יאל לדעת אין לו אלא ד' אמות והקשו פשיטא השתא מי שהוילאוהו נכרים אין לו אלא ארבע אמות יאל לדעת מבעיה ואם כדבריהם ז"ל מאי קושית דילמא אין לו ארבע אמות לעולם קאמר ואפילו נחמנו דדיר וסבר דחמיר ספי יאל לדעת ממי שהוילאוהו נכרים. ואני אומר אין זו קושית דהא שמואל כי קאמר אין לו אלא ארבע אמות לא משמע מינה אס הוא דדיר וסבר מה יהיה דיעו ושמואל לישנא דמתניתין דקאני במי שהוילאוהו

היה בית זה קרוב למדינה עד לא יתר . ס' עושין ספין (דק כ"א) : וכן ב"ב עד ד' אמות . ס' כ"א מעבירין : והבורגנין עד מטרסין עמה . כתב הראב"ד ז"ל בעיני ולא איפשטא היא ולחומרא עכ"ל : ואני אומר זה כתב הראב"ד ז"ל משום דגרסא פקד כ"ז מעבירין גמרא מתניחין דהיא עשויה קקטא וכו' כפיסקא מאי גדויות שלש מחזות שאין עליהן תקרה איבעיא לכו כמים ויש עליהן תקרה כמו ח"ט אלו שמתעברין עמה עד קמין מיהא נשט שפירא עמיה רוחות חילין ואילין כלומר שאין מתעברין עמה מאי לאו לאיכא תקרה פירוש ואש"ס אין מתעברין עמה ונעשין איפשטא והיא לא דליכא דליכא תקרה פי' אלל לא איי תקרה אכתי מבעינא ולא איפשטא ונעשה להחמיר דכל כפיסקא דהיאורא לחומרא ורבים עמוד בשטת ר"מ ז"ל ולקולא משום דהוי ליה ספיא דרנבין כדקו"ל תחומין דרנבין וכ"ט בעירובין דהלכה כדברי המוקל וכן היה דעתו כמה ימים . עוד שכתו לסייע עוד ללאו דהייס היא אלל קיס ליה הכי בודאי דכלל תלוי בתקורה ובדפרישא כבוגיין דשמתנין קיימיה דכ"ט ודמי ליה בקיום לגבי מנידא רחיה וזכא מקומות וכן מלחא בירושלמי דגרסינן הלוי בשם ר"א שפנא מרוח אחת מנידא עמה משתי רוחות אינו מניד עמה רב אבון בשם ר"א בשעטלס קורחא וכו' הוא ופירי התן הוקף לבית דירה ברם הכל לא הוקף לבית דירה ע"כ . למדתי ממנו כי בשם שם דענין לפשט מניד וגם ראייתו כן לר"י אלפס ז"ל ששמיט העניא לגמרי והביא הכרייתא כפשטה אמה . פקד כ"ז מעבירין : הוי שלש פסרים וכו' עד מחוץ לשלשן . פקד כ"ז מעביר ואני אומר לא הכניח מה עשות יש בזה לא גדול ולא קטן ואדעירא עיקר התלמוד ולשונו כלשונו וכד' כהדיוא רב חייה בר רב ואשין אמר לך רב בוזא הא אתמר עלה אמר רב אידי אמר רבי חנין משולשין ופירושם רש"י ורבותיו בעלי תוס' ז"ל בין זה לזה בין כל אחד מן החלונים לאחשוי . פירי

שחיתורו רבותיו בעלי החסו' כל הדחקים אבל אנו בשועת רבותינו ורמ' זל עומדים . ומ"ש הראב"ד זל בבבבגנו בנן חזיון לחזיון אפילו לארבעת אלפים וכו' רוחא אני שאין זה אליהו דלגלגא אלא שקלא וטוראריא הוא דהוא שאלי ליה רבה לאביי ואהדריה הכי ואותבסיה דחזיה ואשבינוי דחזיק לא סמכין ולא שבקין מסקלא דרב הונא דקאש' ועדיף מחזיא בר רב כדמוכה במסכת ערכין דהוא מוכח ליה ומשמע דגרבי רביה חימר עלה ועוד דפשטא דמתניתין אולא כותיה דבעין שבס' חמה ושירים לכל חדא וחדא דהוא סימא דמילתא דהתמיש ועל זה סמך ר"י אלפס זל לשבטע כל הסוגיא הווא לגמרי וסביבא המשנה בלבד משום דפשטא עיקר ומאי דאתמהוה הראב"ד זל בשניתן לו יותר מקמ"א ונקל ג"כ בברואין , אומר אני אעו מעשה קא עבדינן רואין אמרינן ובשירובין קיימינן דלוקלא אולינן דהא תתחזינן דרבנן בדתב בסוף הלי שירקא מרנן ואנן אמרמא סמכין ולא אסברא דין ואשבינוי הקשין ופרזין שרקינן אלא אשבינוי רבנן לא מעשינן : עיר שרסקא עד מחומתה . סוף פרק עושין פסין : עיר שסיה וכו' עד ומוזר . הכל פרק כילד מעבדינן :

זארו חמה לכאן ושמה אמות אמה לכאן וכו' עד דמפרש לה אביי משכחה לה במתא דהויא חרי אלפי על חרי אלפי ופירשה רשי' ז'ל פירוש ארוך ומבואר והכתבנו בקצה כי בראשון עיר עגולה של ארבע מאות וכו' ושמה מאות ובלא לרבע הנירך לרסוף עליה אלפים ושמה מאות ושש וחמשים חומשין דקדיימא לן כל אמה כריכיועא אמהא ותי חומש' באלכסונא והחומשין האלו עולין חמש אמות ושבעים ושתיים אמה . ועתה ראה כי כשתתן תעקב' תוספת אלכסון כריכיוע על האלף ותכ"ח שהיו בידך ממדת ששה העיר נשכרת במהלך תחום שבת תעקב' אמות מתחת זה האלכסון וזה הם התק"ח אשר זכרנו ר"מ ז'ל ולאשר שעה הממשיע וההסיר מניי שלא מרד מאלכסון כריכיוע אלא מן העיגול והעדיף אותן המרכה שהים סתקו ומרד מן האלכסון כשי' הסלס . ובשמונה שסוסף ר"מ ז'ל על פיישי' ז'ל הם ד' דקור

ועיקר הקידוש כו' עד ומגדיל אהר האוכל. פרק ערכי פסחים: מדברי סופרים לקדש על היין ולסבול על היין. ברכה ערבי ונכמה מקומות. ונבדיל א"ל חייא בר אבא א"ל יוחנן אבשי נכח בגדולת טיקו להם לישראל קדושין וסבולות כלומר נוסח סבולות וקביעות מקום וזמנו בין כפתה בין פתחה המזון נאמר דבריו נחלה בקעוס נחלה טעמיו בקעוס על הכוס וכו' ר"מ ז"ל מקולי וכו' נחב רמב"ן ז"ל כשיחזר הסורס נפשת יתרו נפסוק נכור: